

การศึกษาระดับการได้รับยาต้านไวรัสเอดส์ ในผู้ป่วยเด็กที่มีผลการรักษาล้มเหลว

คลินิกส่งเสริมสุขภาพเด็กพิเศษ โรงพยาบาลศิริราช

ปิยะรัตน์ วิริยนะวัตร

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาย้อนหลังผู้ป่วยเด็ก ที่มีการติดเชื้อไวรัสเอชไอวีที่ได้รับยาต้านไวรัสในคลินิกส่งเสริมสุขภาพเด็กพิเศษ หน่วยโรคติดเชื้อ ภาควิชากุมารเวชศาสตร์โรงพยาบาลศิริราช ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ.2547 รวมระยะเวลาประมาณ 18 เดือน เพื่อศึกษาระดับการได้รับยาต้านไวรัส (adherence) โดยวิธีการนับเม็ดยา (pill count) ในผู้ป่วยที่มีลักษณะล้มเหลวในการรักษา เปรียบเทียบกับกลุ่มผู้ป่วยที่มีการตอบสนองต่อการรักษา จากการศึกษา มีผู้ป่วยที่ทำการศึกษาระดับการได้รับยาต้านไวรัสเอดส์ โดยวิธีนับเม็ดยา จำนวน 184 คน เป็นเพศชาย 98 คน (ร้อยละ 53.3) เพศหญิง 86 คน (ร้อยละ 46.7) อายุเฉลี่ย 5.7 ปี จากการใช้เกณฑ์พิจารณาผู้ป่วยที่มีลักษณะล้มเหลวในการรักษาด้วยยาต้านไวรัสของ Centers for Disease Control and Prevention (CDC) พบมีจำนวน 80 คน และมีผู้ป่วยที่มีการตอบสนองต่อการรักษา จำนวน 104 คน พบการกระจายของข้อมูลในเรื่องของเพศ, อายุ, ภูมิภาค, ผู้ดูแลการรับประทานยา ไม่แตกต่างกันระหว่าง 2 กลุ่ม มีจำนวนผู้ป่วยเพศชายและหญิงในปริมาณพอกัน ในกลุ่มผู้ป่วยที่มีการตอบสนองต่อการรักษา พบว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่ได้รับยา HAART ในกลุ่ม NNRTI-based (ร้อยละ 58.7) ส่วนในกลุ่มผู้ป่วยที่มีลักษณะล้มเหลวในการรักษา พบว่าส่วนใหญ่ได้รับยาสองชนิด (dual therapy) (ร้อยละ 51.3) ในส่วนของข้อมูลระยะของโรคเอดส์ ผู้ป่วยที่มีการตอบสนองต่อการรักษา ส่วนใหญ่อยู่ใน Clinical category B และ C และ CD4 T cell category 3 (severe suppression) ส่วนผู้ป่วยที่มีลักษณะล้มเหลวในการรักษา ส่วนใหญ่อยู่ใน Clinical category B และ A และ CD4 T cell category 2 (moderate suppression) จากการศึกษาถึงระดับ Adherence เป็นเวลาประมาณ 1 ปี พบว่าระหว่างผู้ป่วย 2 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกัน โดยผู้ป่วยส่วนใหญ่ในทั้ง 2 กลุ่ม (ประมาณ 80%) มีระดับ Adherence $\geq 95\%$ ในเดือนที่ 4 จำนวนผู้ป่วยที่มีระดับ Adherence $\geq 95\%$ เพิ่มขึ้นจากเดือนที่ 2 หลังจากนั้น มีแนวโน้มคงที่ในทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งนับว่ายังไม่ดีมากนัก อาจต้องมีการพัฒนามาตรการในการทำให้ผู้ป่วยเกือบทั้งหมดมีระดับ Adherence $\geq 95\%$ เพื่อให้มีผลการตอบสนองต่อการรักษาดีขึ้น

ภาควิชากุมารเวชศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

**THE STUDY OF ANTIVIRAL DRUG ADHERENCE
IN PEDIATRIC PATIENTS WITH FAILURE OF TREATMENT
PEDIATRIC INFECTIOUS DISEASE CLINIC, SIRIRAJ HOSPITAL**

Piyarat Wiriyenawat

This is a retrospective study of HIV-infected Thai children who received antiretroviral medications and followed up at Pediatric Infectious Disease Clinic, Pediatric Department, Siriraj Hospital, from February 2003 to August 2004. The study objectives are to assess the level of antiretroviral adherence measured by pill count method in the group of patients who had failure of treatment regimen, by using the Centers for Disease Control and Prevention (CDC) criteria, compared with the patients who had good response to treatment. 184 children were enrolled in the study, 98 boys (53.3 %) and 86 girls (46.7%). Mean age was 5.7 years. 80 children had the treatment failure, and 104 children had good response. There were no difference in patients characteristics in terms of sex, age, home address, and care-takers between groups. In the good-response group, most patients received NNRTI-based HAART regimen (58.7%), while in the group of failure-response, most received dual therapy (51.3%). Most of the good-response patients were classified in clinical categories B and C, and had CD4 T cell category 3 (severe suppression). In failure group, most were in clinical categories B and A, and CD4 T cell category 2 (moderate suppression). After following about one year, there were no difference in adherence between these two groups. Most patients (more than 80 %) had ≥ 95 % adherence. At the 4th month, percent of good-adherence patients increased in both groups, and sustained in same level after that. There must be some strategies to make almost all patients have ≥ 95 % adherence, that can improve the outcome of the treatment.